

Portbesiktning: Bedömning av brister vid Återkommande- (ÅB), Första-(FB) och Revisionsbesiktning(Rev)

Sammanställd av Swetic TK-lyft						Datum 2025-12-01	Rev. 6
Aktuell föreskrift BFS 2025:12 med ändringar			ÅB Notering (N) Brist nivå 2 Brist nivå 3	BFS 2025:12 KAP3, 9 §	FB, Rev N, 2, 3	BFS 2025:12 KAP3, 4 §	Kommentar: Notering är bra att veta, upplysning. Brist nivå 2 är en brist som inte har omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa. Brist nivå 3 är en brist med omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa.
BFS 2025:12 med ändringar Kap. 3 §§ 4, 9 Beskriver punkter som ingår i en första- och revisionsbesiktning respektive återkommande besiktning. Kap. 3 § 12 beskriver vilken nivå besiktningsorganen ska bedöma upptäckta brister vid en återkommande besiktning. Kap. 3 § 6 beskriver motsvarande nivå för första och revisionsbesiktning.							
A) Dokumentation							
A.1	Brister	Kontroll av att de brister, som konstaterades vid föregående besiktning men inte ansågs ha omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa, har åtgärdats.	3	9			Kvarstår brister enligt BFS 2025:12 med ändringar Kap. 3 9§ 2, 6, 7 eller 8 från föregående kontroll utgör dessa var för sig omedelbar risk för hälsa och säkerhet.
A.2	Brister	Kontroll av föregående protokoll/Föregående protokoll saknas	3		3		Den som äger eller annars ansvarar för anordningen ska vid återkommande besiktning uppvisa protokollet från den senaste kontrollen för kontrollorganet. Om sådant protokoll inte visas upp ska samtliga brister som kvarstår efter avslutad kontroll anses utgöra omedelbar risk för säkerhet och hälsa.
A.3	DoC	Dokumentet "Försäkras om överensstämmelse" saknas vid en första besiktning.	-		N		Enbart avsaknad av dokumentet överensstämmelse medför inte brist under förutsättning att det finns en tillverkningsskylt med ett CE-märke.
A.4	DoC	Dokumentet "Försäkras om överensstämmelse" omfattar inte alla ingående delar.	Avbryt		3	2	Omfattas inte samtliga ingående delar av överensstämmelsen går inte porten att besiktiga, den är ej satt på marknad på rätt sätt.
A.5	DoC	Dokumentet "Försäkras om överensstämmelse" för porten finns, men det saknas information som visar att installationen omfattas av denna.	Avbryt		-		Saknas ett bestyrkande som omfattar installationsfasen vid första återkommande besiktningen går det inte att slutföra den återkommande besiktningen. Besiktningen avbryts, ett meddelande skrivs till kund att uppgift om att installationsfasen är bestyrkt saknas, alternativt genomförs en första besiktning. Det är lämpligt att dokumentera detta i skötseljournal.
A.6	Frikoppling	Instruktion för frikoppling/nöd- manövreringsanordning av maskineriet saknas.	2	7	2	8	Ska finnas väl synlig när frikoppling/nödmanövrering är ett krav. Om den motordrivna porten är den enda möjliga vägen ut ur lokalen ska det vara möjligt att manövrera portbladet manuellt från insidan, antingen genom att koppla bort drivningen eller drivenheten från portbladet, eller genom att manövrera drivningen eller drivenheten med lättåtkomliga medel.
A.7	Instruktioner	Användar-/Underhållsinstruktioner på svenska saknas	2	7	2	8	Ska finnas tillgänglig vid besiktningen.
A.8	Journal	Skötseljournal/Loggbok saknas.	2	8	2	8	Ska finnas tillgänglig vid besiktningen.
A.9	Journal	Dokumentation av fortlöpande tillsyn, skötsel och underhåll i skötseljournal/loggbok saknas.	2	8	-	-	Ägaren eller den som annars ansvarar för en motordriven anordning ska se till att anordningen drivs, fortlöpande tillses, sköts och underhålls så att den ger ett tillfredsställande skydd för säkerhet och hälsa vid användning, skötsel, underhåll, fortlöpande tillsyn och kontroll. Skötsel, underhåll och fortlöpande tillsyn av anordningen ska utföras fackmässigt i tillräcklig omfattning med hänsyn tagen till användningsfrekvens och omgivande miljö.
A.10	Manuell	En manuell port som blivit motoriserad saknar CE-märkning och överensstämmelse över den kompletta maskinen.	Avbryt		3	1	En motordriven anordning som ska besiktigas enligt Boverkets regler, men som inte har besiktigats, får inte användas.
A.11	Säkerhetskomponenter	Dokumentation om vilka valda säkerhetskomponenter som porten utrustades med när den togs i drift saknas.	2	8	3	2	I journal/loggbok ska det framgå vilka säkerhetsfunktioner som porten var utrustad med när den togs i drift (Uppgifterna kan även framgå av egenkontrollprotokoll eller i instruktionsbok). Detta är nödvändigt för att det ska gå att kunna bedöma om porten, vid en första besiktning, är monterad enligt specifikation, samt att kunna göra en bedömning om porten ändrats vid återkommande besiktning eller om omgivande miljö ändrats på ett sådant sätt att nya krav på säkerhetsutrustning tillkommit.

A.12	Tillverkarskylt	Tillverkarskylt/Maskinskylt på port saknas.	2	7	3	2	Tillverkarskylten ska omfatta hela porten som en komplett maskin. Den ger en spårbarhet till tillverkaren av den kompletta maskinen. På en tillverkarskylt ska det finnas ett CE-märke. Saknas tillverkarskylten går det inte att genomföra en första besiktning.
B) Placering							
B.1	Flytt	Äldre port som flyttats. Gäller även flyttbara grindar på t.ex. byggarbetsplatser.	-		-		Se Boverket informerar 2009:8 ang. flyttning av port. Finns även att läsa på Boverkets hemsida, PBL-kunskapsbanken. Första besiktning ska genomföras men ingen ny CE- märkning samt att dagens krav ska uppfyllas.
B.2	Miljö	Porten är placerad i en miljö där kravet på lägsta säkerhetsnivå ej är uppfyllt	3	1	3	1	Miljö enligt gällande standard (2025-12-01 SS-EN 12453:2017+A1:2022 Table 1)
B.3	Miljö	Motordriven port som öppnas mot en offentlig miljö, t.ex. på bottenplan i en flerfamiljs fastighet eller i fristående garagelänga samt inte uppfyller säkerhetstekniska krav.	Avbryt		3	1	Garageportar ska uppfylla de tekniska krav som ställs för en port i den miljö den är installerad i. Det skall vara dokumenterat vilka säkerhetskomponenter som fanns vid installationen. Även motordrivna portar i flerbostadshus eller i fristående garagelänga är besiktningspliktiga. Ett flerbostadshus definieras som ett bostadshus med minst tre bostadslägenheter. Saknas en överensstämmelse och/eller en tillverkarskylt vid första återkommande besiktningen går det inte att slutföra den återkommande besiktningen. Besiktningen avbryts, ett meddelande skrivs till kund. Det är lämpligt att dokumentera detta i skötseljournal.
B.4	Miljö	Garage i privat miljö	-		-		Inget besiktningskrav för portar/grindar för enskilt bruk i anslutning till småhus (D.v.s. porten öppnas inte mot publik miljö). Däremot krav på CE-märkning. Maskindirektivet gäller även för konsumentprodukter.
B.5	Ändring	Porten är ändrad på sådant sätt att den skulle varit revisionsbesiktigad. Gäller även vid ändring av verksamheten i byggnaden samt miljö.	3	5	-		Revisionsbesiktning ska genomföras, kan göras i samband med den återkommande besiktningen. Genomförs ingen revisionsbesiktning blir det beslut 3 vid den återkommande besiktningen. Krav på att en revisionsbesiktning ska genomföras för den utbytta delen skrivs in i skötseljournalen.
C) Mekanik							
C.1	Frikoppling	Frikoppling /nödmanövreringsanordning fungerar inte.	2, 3	1	3	6	Miljön som porten är installerad i ska beaktas. Finns det instängningsrisk ska frikoppling/nödmanövreringsanordningen vara nåbar från betjäningsplanet. Frikoppling av portblad ska utföras enligt instruktion.
C.2	Lyftelement	Säkerhetsdraget/returdraglina ur funktion/saknas.	3	1	3	2	
C.3	Lyftelement	Lyftlina, kedjor eller liknande utrustning sliten eller skadad.	3	3	3	2	Kassationskriterier saknas i portstandarder, bedömning av kassation enligt tillverkarens instruktioner. Finns inga instruktioner ska bedömningen vara att skadad lina är kassation.
C.4	Lyftelement	Linlås/beslag skaver vid öppning och stängning.	N, 3	3	3	1	Bedömningsfråga. Notering om skadan inte påverkar hållfastheten Beslut 3 vid synbar skada.
C.5	Lyftelement	Skenor för styrrullar skadade.	3	3	3	2	Risk för urspärning
C.6	Lyftelement	Styrrulle saknas.	3	3	3	2	
C.7	Skador	Skador på portblad som innebär risk för skärskador/ihakning.	3	5	3	1	Finns risk för skärskador/ihakning så är det en brist
C.8	Skador	Skador på portblad. T.ex. skruvar saknas i gångjärnen, mindre deformationer utan skärrisk.	-		-		Bedömningsfråga. Så länge det inte påverkar portens rörelse/funktion eller hållfasthet, ingen notering.
C.9	Skador	Sprucken ruta	3	5	3	1	Om sprickan i rutan ger upphov till risk för skärskador. eller kan lossna.
C.10	Utbalansering	Takskjutport felaktigt balanserad.	2, 3	1	3	6	Frikoppling av portblad ska utföras enligt instruktion, skapar ett frikopplat portblad en ny risk är det en brist. Porten bör vara viktlös vid 1m öppning. Det finns risk för oförutsedd rörelse när den provas ovanför betjäningsplanet.
C.11	Utbalansering	Reparation av brusten balansfjäder i maskindriven port	-		-		Troligtvis har fjädern uppnått sin konstruktiva livslängd och bör bytas. Fungerar porten som den ska, ingen åtgärd. Fjädern kontrolleras i den fortlöpande tillsynen.
D) Elektrisk utrustning och manöverskåp							
D.1	Frånskiljningsanordning	Frånskiljningsanordning (säkerhetsbrytare, stickpropp) saknas.	3	1	3	6	Beslut 3 vid första återkommande besiktning.
D.2	Frånskiljningsanordning	Frånskiljningsanordning (säkerhetsbrytare, stickpropp) placerad högre än 1,9 m över betjäningsplanet	3	1	3	6	Betjäningsplanet utgörs av ställe dit man har fast tillträde. Det ska vara möjligt att frånskilja anordningen vid t.ex service och underhåll. Beslut 3 vid första återkommande besiktning.
D.3	Kablage	Torrspurket kablage.	2, 3	1	3	6	Bedömningsfråga
D.4	Kapsling	Manöverskåp kan öppnas av obehörig utan verktyg/nyckel	2, 3	1	3	4	Beslut 3 om luckan inte går att hålla stängd/står öppen.

D.5	Kapsling	Kapslingar skadade/saknar lock	2, 3	1	3	6	2, 3 Beroende på spänning. Kan inte spänningen avgöras enligt el-schema ska bedömning 3 användas. Finns risk för skärskador, se ”Skador på portblad som innebär risk för skärskador/ihakning.”
D.6	Varningsljus	Trafikljus/varningsljus fungerar ej.	2	2	2	7	Är porten utrustad med trafikljus/varningsljus ska de fungera.
E) Manöverdon							
E.1	Manöverdon	Manöverdon saknar eller har otydlig märkning.	2	7	2	8	Manöverdon ska vara väl definierade/märkta. - Manöverdon till port ska inte kunna förväxlas. - Manöveriktning ska inte kunna förväxlas
E.2	Manöverdon	Manöverdon till porten ur funktion.	2	2	2	7	Under förutsättning att besiktning/funktionskontroll går att genomföra. Finns det manöverdon ska detta fungera.
E.3	Nyckelbrytare	Nyckel kärvar i hålldotsmanöverdon	3	1	3	6	Nyckelbrytare ska ha fjäderbelastad återgång för att få användas vid hålldotskörning.
E.4	Stoppdon	Stoppdon fungerar inte.	3	1	3	6	
E.5	Stoppdon	Stoppdon saknas	3	1	3	6	
E.6	Stoppdon	Nödstoppdon saknas	3	1	-	-	Det finns inget krav på nödstopp på nya portar (endast stoppdon krävs). På portar som är satta på marknaden med nödstoppdon skall dessa kvarstå.
F) Skyddsanordningar							
F.1	Fjäderbrott	Fjäderbrottskydd ur funktion	3	4	3	6	Är porten satt på marknaden med fjäderbrottskydd ska förutsättningar för funktion kontrolleras.
F.2	Fotocell	Säkerhetsfotocell ur funktion/saknas. Krav på fotocell finns.	3	1	3	6	Minst en fotocell/ljusbom ska detektera hinder på höjder enligt standardens krav, max. 300 mm från mark för vertikal port och 700 mm för horisontell port/grind. Eftermonteras fotocell/ljusbom ska motsvarande yta detekteras.
F.3	Gångdörr	Gångdörrsbrytare ur funktion/saknas	3	1	3	6	
F.4	Klämkraft	Vikport har för hög klämkraft mot vägg eller mellan vikdelar.	2, 3	1	3	6	Bedömningsfråga bland annat beroende på avstånd till vägg eller föremål. Understiger avståndet 500mm finns det klämrisker.
F.5	Klämrisk	Klämrisk vid låga portar. Rörliga delar ej skyddade under 2,5 m	3	1	3	6	Vid återkommande besiktning, beslut 3 om skydd har demonterats, skadats
F.6	Klämrisk	Gummikappor/fingerskydd i vikkdelen eller till karmgångjärnen trasiga på vikport	3	1	3	6	Portar kan vara satta på marknaden utan gummikappor. Om gummikappor finns ska dessa vara hela.
F.7	Klämskydd	Klämskyddslist eller motsvarande, ur funktion.	3	1	3	6	
F.8	Klämskydd	Klämskyddsövervakningen har kopplat över portens funktion från impulsstyrning till hålldotsstyrning.	2, 3	1	3	6	Har en port satts på marknad/förstabisiktats med impulsstyrning ska den gå med impulsstyrning. Det är inte tillåtet att manövrera en port i publik miljö med hålldon. Om porten ska gå med hålldon i fortsättningen ska den revisionsbesiktas.
F.9	Klämskydd	Klämskyddslist eller motsvarande för huvudstängkant, reverseringsfunktion fränkopplas för tidigt.	3	1	3	6	Bortkoppling av reverseringsfunktion får ske mindre än 50 mm från golv för vertikala portar, samt mindre än 25 mm för horisontella portar från stängdläge.
F.10	Lyftkraft	Kraftbegränsningen saknas eller är felaktigt justerad (lyftkraft för stor).	3	1	3	6	Är porten satt på marknaden utan kraftbegränsning ska det tydligt framgå av portens dokumentation. Om kraftbegränsning är aktiverad/finns ska det framgå av portens instruktion vid vilket värde den ska bryta
F.11	Nedstörtning	Vertikalport saknar nedstörtningsskydd. Portmaskineriet kan frikopplas.	3	1	3	6	Beslut 3 vid första återkommande besiktning under förutsättning att porten skulle varit utrustad med nedstörtningsskydd vid första besiktning.
F.12	Slaklina	Slaklina stoppar ej port	3	1	3	6	Om porten är utrustad med slaklineavkänning. Provas enligt tillverkarens instruktion.